

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Μελέτη του IOBE για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση

Ολοκληρώθηκε η μελέτη του Ιδρύματος Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE) για λογαριασμό του ΟΑΕΔ, με αντικείμενο τη διερεύνηση της αποτελεσματικότητας και ανταποδοτικότητας της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ). Η μελέτη επικεντρώνεται στη διασύνδεση των προγραμμάτων ΕΕΚ με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και στην ποιοτική αξιολόγησή τους κατά την τελευταία δεκαετία στην Ελλάδα, με σημαντικότερα συμπεράσματα τα εξής:

- Για να είναι αποτελεσματική, η ΕΕΚ πρέπει να ανταποκρίνεται στις νέες ανάγκες και προκλήσεις της σύγχρονης οικονομίας και κοινωνίας και, για αυτόν τον λόγο, έχει αναπτυχθεί ένα σύνολο από πολιτικές και πρωτοβουλίες που στοχεύουν στον εκσυγχρονισμό και στην αποτελεσματική λειτουργία της ΕΕΚ, τόσο στην Ελλάδα όσο και στην ΕΕ.
- Η ΕΕΚ και ειδικά η μαθητεία αποτελούν κεντρικούς πυλώνες της νέας δέσμης μέτρων της ΕΕ για την απασχόληση των νέων. Πολύ σημαντική είναι η προτεινόμενη σύσταση για την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων που προορίζονται για τη στήριξη των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων στην ΕΕΚ.
- Οι παρούσες επιδόσεις της ΕΕΚ δείχνουν ότι η Ελλάδα υπολείπεται σημαντικά στην κατάταξη των χωρών μελών της ΕΕ, όσον αφορά στην ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών ΕΕΚ, σε όρους ανεργίας των νέων, μακροχρόνια ανέργων, ανταγωνιστικότητας και κοινωνικής ενσωμάτωσης ευάλωτων και ευαίσθητων ομάδων. Σε αυτή την εικόνα συνεισφέρει και το σημαντικό έλλειμμα δεξιοτήτων στο ανθρώπινο δυναμικό της χώρας, όπως καταγράφεται στους σχετικούς δείκτες, λόγω των μειωμένων επιπέδων ανάπτυξης και ενεργοποίησης δεξιοτήτων και της χαμηλής αντιστοίχισης δεξιοτήτων με την αγορά εργασίας.
- Στους λόγους της υστέρησης της Ελλάδας συγκαταλέγονται οι αρρυθμίες στην οργάνωση της ΕΕΚ, η έλλειψη αξιοπιστίας στην πιστοποίηση των επαγγελματικών προσόντων, η ανορθολογική επιλογή ειδικοτήτων και εκπαιδευτών, η ύπαρξη παρωχημένων ειδικοτήτων και οδηγών κατάρτισης, η απουσία συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων στο σχεδιασμό της ΕΕΚ, η απουσία δομών ΕΕΚ μετα-γυμνασιακού επιπέδου και οι αλληλοεπικαλύψεις μεταξύ των δομών και εκπαιδευτικών διαδρομών, καθώς και ο κατακερματισμός και η έλλειψη συντονισμού.
- Σημαντική επίσης είναι η διερεύνηση των παραγόντων που προσδιορίζουν την απόδοση των επενδύσεων σε ΕΕΚ και των βέλτιστων πρακτικών που αναπτύσσονται διεθνώς, ιδιαίτερα ως προς τη διασύνδεση της χρηματοδότησης προγραμμάτων και δομών με τα αποτελέσματα που επιτυγχάνουν στην πράξη.

- Η ΕΕΚ ενισχύει τις δεξιότητες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν άμεσα στη σχετική θέση εργασίας, ευνοώντας τόσο την είσοδο στην αγορά εργασίας των συμμετεχόντων όσο και τις μισθολογικές απολαβές τους. Κατά συνέπεια, αυτές οι δεξιότητες επηρεάζουν την παραγωγικότητα και την οικονομική ανάπτυξη, δημιουργώντας μακροοικονομικό αντίκτυπο.
- Σημαντική θεωρείται η συμβολή της ΕΕΚ στην άρση της πόλωσης των κοινωνικών ανισοτήτων η οποία επισημαίνεται με επαναλαμβανόμενη συνέπεια. Οι κοινωνικά ευπαθείς ομάδες παρουσιάζουν αυξημένο κίνδυνο να μείνουν εκτός αγοράς εργασίας, γεγονός που η ΕΕΚ έχει τη δυνατότητα να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά.
- Η διακυβέρνηση της ΕΕΚ θεωρείται προβληματική, καθώς ο ρόλος των κοινωνικών εταίρων και επιμελητηρίων δεν είναι σαφώς καθορισμένος, το περιεχόμενο εκπαίδευσης και η ανταπόκριση στην αγορά εργασίας δεν είναι επαρκείς, οι επιχειρήσεις δεν συμμετέχουν σε ικανοποιητικό βαθμό και οι ευκαιρίες ακαδημαϊκής εξέλιξης για τους απόφοιτους ΕΕΚ είναι περιορισμένες.

Ο Διοικητής του ΟΑΕΔ, Σπύρος Πρωτοψάλτης, δήλωσε: «Η μελέτη του IOBE επιβεβαιώνει την ανάγκη ριζικής μεταρρύθμισης της ΕΕΚ στην χώρα, ώστε να αξιοποιηθούν αποτελεσματικά όλοι οι διαθέσιμοι πόροι για την αντιμετώπιση της διαχρονικά ελλειμματικής διασύνδεσης της ΕΕΚ με την αγορά εργασίας, μέσω της ποιοτικής κατάρτισης και επανακατάρτισης για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού της χώρας. Ο ΟΑΕΔ ήδη κινείται σε αυτή την κατεύθυνση, υλοποιώντας καινοτόμα προγράμματα και στοχευμένες δράσεις σε τομείς αιχμής και σε ειδικότητες υψηλής ζήτησης και σχεδιάζοντας την σύνδεση της χρηματοδότησης με την απόδοση, την πιστοποίηση των εκροών και τη συνεχή αξιολόγηση, καθώς και τον εκσυγχρονισμό και την ενίσχυση της Μαθητείας, σε στενότερη συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους και τις επιχειρήσεις».

Ο Γενικός Διευθυντής του IOBE, Νίκος Βέττας, δήλωσε: «Τα συστήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι ιδιαίτερα κρίσιμα εργαλεία για την ενίσχυση της ανάπτυξης και την εξομάλυνση των κοινωνικών ανισοτήτων σε μια οικονομία. Η σημασία τους ενισχύεται ακόμα περισσότερο σε περιόδους οικονομικού μετασχηματισμού. Η αναγκαία αλλαγή του παραγωγικού υποδείγματος, η αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας και ο διπλός ψηφιακός και περιβαλλοντικός μετασχηματισμός καθιστούν την κατάρτιση και επανακατάρτιση εργαζομένων κομβικούς παράγοντες για το μέλλον της ελληνικής οικονομίας. Δυστυχώς, υπάρχουν σοβαρές δομικές αστοχίες στο σύστημα ΕΕΚ στην Ελλάδα, με αποτέλεσμα τα εργαλεία αυτά να μην αξιοποιούνται στην χώρα σε σημαντικό βαθμό. Ο κύριος σκοπός της μελέτης του IOBE είναι να συνεισφέρει στην ανάδειξη των αστοχιών του συστήματος ΕΕΚ και στη δρομολόγηση πρωτοβουλιών για την επίλυσή τους, ώστε η ΕΕΚ να αναλάβει και στην Ελλάδα τον αναπτυξιακό ρόλο που της αναλογεί».